

ಅರಿವು - ೩

ಬಿ.ಎ. ತೃತೀಯ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಆವಶ್ಯಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ
(೨೦೧೮-೧೯, ೨೦೧೯-೨೦, ೨೦೨೦-೨೧ ನೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷಗಳಿಗಾಗಿ)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ.ಮಹೇಶ ಚಿಂತಾಮಣಿ

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೇತ್ರಿ

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಹಡಲಗೆರಿ

ಪ್ರಸಾರಾಂಗ

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ವಿಜಯಪುರ

ಘಟಕ 1 - ಕನ್ನಡ ಜಗತ್ತು

(ಅ) ತಾತ್ವಿಕ ಲೇಖನ/ಪ್ರಬಂಧ

ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಇತಿಹಾಸ

-ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಮಾತೃದೇವೋಭವ..” ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ‘ಮಾತೃಭೂಮಿ ದೇವೋಭವ’ ‘ಮಾತೃಭಾಷಾ ದೇವೋಭವ’ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಬೆಲೆ ಪಡೆದಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರಿಗೆ ಮೂರ್ತರೂಪದ ‘ಮಾತೃಭೂಮಿ’ ಆಸ್ತಿ ಎನಿಸಿದಂತೆ ಅಮೂರ್ತರೂಪದ ‘ಮಾತೃಭಾಷೆ’ ಆಸ್ತಿ ಎನಿಸಿದ್ದಿತೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಎನಿಸಿದ್ದರೆ ಮಾತೃಭೂಮಿ ರಕ್ಷಣೆ, ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಯುದ್ಧರೂಪದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಇವರು, ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ರಕ್ಷಣೆ, ವಿಸ್ತರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಳೆದ ನಿಲುವುಗಳೇನು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಮಾಡಿದಂತಿಲ್ಲ.

ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರ, ಪಂಪ, ಆಂಡಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಡಿನ ತುಂಬ ಹರಡಿರುವ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಮಿಂಚುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು, ‘ಮಾತೃಭೂಮಿ’ಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಚೀನರ ಒಲುಮೆ ಎಂತಹದು? ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ತಳೆದ ನಿಲುವುಗಳೇನು? ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ, ‘ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಒಲುಮೆ ಎಂತಹದು? ‘ಮಾತೃಭಾಷೆ’ಯ ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ನಿಲುವುಗಳೇನು? ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾತೃಭಾಷಾಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಮಾತೃಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಂದು ಅವರು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿಗಳು, ಭಾಷಾಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಇಂದಿನ ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಭಾವನೆಗಳ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೋಸುಗ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೌಖಿಕ ಧ್ವನಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಭಾಷೆ, ಸಂಪರ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ಮೂಲತಃ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಭಾಷೆಯೆಂದರೆ ‘ಸಂಪರ್ಕಭಾಷೆ’ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಯಾವುದೇ ಇಂಥ ಭಾಷೆ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ನಡೆದುಬಂದು, ಪ್ರಯೋಜನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಮೀರಿ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ‘ಸಂಪರ್ಕಭಾಷೆ’ಯ ಸ್ಥಾನತಪ್ಪಿ ‘ಮಾತೃಭಾಷಾ’ ಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ‘ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಜ್ಞರಾದ ಜಾನಪದರು’, ‘ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ನಾಗರಿಕರು’ ಎಂದು ಎರಡು ವರ್ಗಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಜಾನಪದರಿಗೆ ತಾವು ಆಡುವ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಾದರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಳಸುತ್ತ ಹೋಗುವ ಇವರದು ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ.

1. 'ಮಾತೃಭೂಮಿ'ಗಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ವೀರರು ಹೋರಾಡಿ ಮಡಿದಿರುವರಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭೂಮಿಗಿಂತ ಒಡೆಯನ 'ಜೋಳದ ಪಾಮಿಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದಿತು.

ನಾಗರಿಕರು ಹೀಗಲ್ಲ. ಇವರು 'ಅನ್ಯಭಾಷೆ'ಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು; ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತೃಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗೌರವಿಸಬಲ್ಲರು. ಎರಡಕ್ಕೂ ವೈಚಾರಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವುದೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಇವರು, ಇವುಗಳ ಶಕ್ತಿಕೋಶಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತ, ಬಲಪಡಿಸುತ್ತ, ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಭಾಷೆಗೆ 'ಮಾತೃಮರ್ಯಾದೆ' ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಮಣಿಯುವ 'ಮಾಧ್ಯಮಶಕ್ತಿ' ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಂಥ ನಾಗರಿಕ ಜನಾಂಗಗಳೆಂದರೆ ಉನ್ನತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜೈನ, ವೀರಶೈವಗಳೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನದ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಒಲುಮೆ, ಮಾತೃಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ನಿಲುವುಗಳೆಂದರೆ ಈ ಮೂರು ಜನಾಂಗಗಳ ಒಲುಮೆ ನಿಲುವುಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಾನದಂಡದಿಂದಲೇ ಬದುಕಿನ ಸರ್ವಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ಈ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಯೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಿರಬಹುದಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ-ಶೋಷಣೆಗಳ ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ, ಮೂಲತಃ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಿರಬಹುದಾದ ದೇವವಾಣಿ, ಜನವಾಣಿಗಳೆಂಬ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯದ ಕಂದರವನ್ನು ರೂಢಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ-ಶೋಷಣೆಗಳ ದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡಿತು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜನವಾಣಿಯಾದ ಕನ್ನಡವು ಬರಹಕ್ಕೆ ಎರವಾಗಿ ಆಡುಮಾತಿನ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತವು ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಧರ್ಮಭಾಷೆಯ ಅಂತಸ್ತಿಗೇರಿತು.

ಮೂಲತಃ ಆರ್ಯರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡರ ಬದುಕಿನ ಸರ್ವಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಶೂದ್ರಸಮಾನ. ದ್ರಾವಿಡರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಕನ್ನಡದ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಕೀಳುಭಾವನೆ ತಾಳಿದುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗದ ಶೂದ್ರನ ಉಪಯೋಗದಂತೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅವರು ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸತೊಡಗಿದರು. ಮೇಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತವೆಂದರೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯ-ಪಾವಿತ್ರಗಳ ದ್ಯೋತಕವೆಂಬ ಭ್ರಮೆ, ಇವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವಿದೆ. ಅದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಾಢವಾದ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತು ಬಂದಂತೆ ಹೊರಳಬಲ್ಲ ಅವಕಾಶವಾದಿಗಳವರು. ಈ ಮನೋಭಾವ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು

ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸ್ಪದ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆ 'ಮಾತೃಭಾಷೆ'ಯಾಗಿರುವುದು ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವೆನ್ನುವಂತೆ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗದು ತೀರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತೃಭಾಷಾವ್ಯಾಪೋಹವಾಗಲೀ, ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹದಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯಾಗಲೀ ಸುಳಿಯಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ 15ನೆಯ

ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದೇ ಮನೋಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೇರೂರಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಸಹ ಜನಾಂಗಗಳಾದ ಜೈನ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ವೀರಶೈವಗಳು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಿದ

2. ಪಾಮರ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಕೃತಿಗೆ ಭಿನ್ನಪಾಠಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ತತ್ಪ್ರಗಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಅಪಾಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಮೀಸಲು ಭಾಷೆ (ಸಂಸ್ಕೃತ)ಯನ್ನು ಬಳಸಿದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಸಾಧನೆ, ಈಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಿಸಿತು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ವರೆಗೆ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಧೋರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಮತಭೇದ ತಲೆದೋರಿ ವ್ಯಾಸಕೂಟ, ದಾಸಕೂಟ ಎಂಬ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ಭಾಷೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮಾದ್ವಮತ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಹೋಳಾದುದು, ಮಡಿವಂತರಿಗೂ ಪ್ರಾಂತಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮ ಅಂದು ಎಷ್ಟು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆ ಕಡೆ ವ್ಯಾಸಕೂಟವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಉಳಿದುಕೊಂಡರು, ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭಾಷಾ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯ ಗೀಳನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ 15ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಪ್ರಾಂತಭಾಷಾಭಿಮುಖಿಗಳಾಗಿ ನಡೆದರೂ ಕನಕದಾಸನಂತಹ ಶೂದ್ರನಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪುರಂದರದಾಸ ಮೊದಲುಮಾಡಿ ಯಾವುದೇ ದಾಸರು ಬಳಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ತರುವಾಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಮೀನಮೇಷವನ್ನು ಹರಿದೋಗಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ

1. ಲಲಿತವಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲಿ

ತಿಳಿದು ತನ್ನೊಳು ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷವ
ಗಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಲದೇ ಸಂಸ್ಕೃತದಲಿನ್ನೇನು||

2. ಕೃತಿಪತಿಕಥಾನಿವೇನಿಪ ಪ್ರಾ

ಕೃತವೆ ತಾ ಸಂಸ್ಕೃತವೆನಿಸಿ ಸ
ದ್ಗತಿಯನೀವುದು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಕೇಳಿ ಪೇಳ್ವರಿಗೆ||

3. ಪ್ರಾಕೃತೋಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಬರಿದೆ ಮ|

ಹಾಕೃತಫ್ನರು ಜರೆವರಲ್ಲದಿ
ಸ್ವೀಕೃತವ ಮಾಡದಲೆ ಬಿಡುವರೆ ಸುಜನರಾದವರು||
ಶ್ರೀಕೃತೀಪತಿಯಮಲ ಗುಣಗಳು|
ಈ ಕೃತಿಯೊಳುಂಟಾದ ಬಳಿಕ
ಪ್ರಾಕೃತವೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಡಗರವೇನು ಸುಗುಣರಿಗೆ||

ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಗಳು ಮಹಾಲಿಂಗರಂಗ (1700), ಜಗನ್ನಾಥದಾಶ (1775), ಕರ್ಜಗಿದಾಸ (1780)ರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಬರಹತ್ತಿದವು.

ಇದೇ ರೀತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಆದ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು 11ನೆಯ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೆ ಕನ್ನಡದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದರು. ಶೂದ್ರರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಉದಾರಧೋರಣೆಯುಳ್ಳ ಈ ಮತಾನುಯಾಯಿಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಐದು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಶೂದ್ರವಾಗಿ ಕಂಡು ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದು ವೈಪರೀತ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಮಾಧ್ವರು 5ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸ್ವಶ್ಯ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ತೋರಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಭಾರತ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತಗಳಂಥ ಮಹಾಕೃತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಬಂದವು. ಆದರೆ 18ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪೇಶ್ವೆಯರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ತಡ, ನಿಂತಕಾಲ ಮೇಲೆಯೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಮನೆಮಗನಂತೆ, ಕನ್ನಡ ಮಲಮಗನಂತೆ ಬದುಕುವುದನ್ನು ಈಗಲೂ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಮುಂದೆ 19ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಹಸ್ತಗತವಾದ ಕೂಡಲೇ ಮನೆತುಂಬಿದ ಮರಾಠಿಯನ್ನು, ಕೈಬಿಟ್ಟು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅವೆರಡರ ಪುಣ್ಯ ತೀರಿ 'ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿ' ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ಮತ್ತೆ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೋರುವ ಈ ಸಮಯಾನುವರ್ತನ ಭಾವವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನಾಂಗ, ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕಭಾಷೆಗಳ ಕೂಡ ದುರ್ಬಲವಾದ (ಪ್ರಯೋಜನಾತ್ಮಕವಾದ) ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆ ಜೈನರೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಕೀಯರು. ಆದರೆ ತಾವು ನೆಲೆನಿಂತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆ ಕೇವಲ ಸಂಪರ್ಕಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಕೃತದಂತೆ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ, ತತ್ಪಚ್ಚಿನತನೆಗೆ ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮ ಅಡ್ಡಿಯಾಗದೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆ ಸಂಪರ್ಕಭಾಷೆಯೂ ಆಗಬಲ್ಲದು, ಮಾತೃಭಾಷೆಯೂ ಆಗಬಲ್ಲದು, ಧರ್ಮಭಾಷೆಯೂ ಆಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಡೆದು ತೋರಿಸಿದರು. ಈಗ ಜೈನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಕೃತಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕಾಡಿದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಒತ್ತಿಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕೆಂಬುದು. ಇದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತದೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಟ-ಒಪ್ಪಂದಗಳ ರೂಪದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗುರುಮುರಿಗೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಬಂದುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಪೂರ್ವದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿಯಾದರೂ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಪದಮಿಶ್ರಿತ 'ಮಣಿಪ್ರವಾಳಶೈಲಿ' ಈ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಜೈನರು ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ವಿಫಲ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಸಮಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ತದ್ಭವ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಪ್ಪಂದಧೋರಣೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಮಾಸವಾಗಿಸದ ವಿರೋಧಧೋರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನರ ವೇದನೆ-ಸಂವೇದನೆಗಳು ಎದ್ದು

ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ 'ರಕ್ತಬುದ್ಧಿ' ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಹಾಳಾಗುವುದೆಂಬ ಭೀತಿ ಇವರಿಗೆ.

ಪಱಗನ್ನಡಂ ಪುದುಂಗೊಳಿ

ಕೋಟಿ ಸಕ್ಕದಮಂ ತಗುಮ್ಮಿಜಾಣ್ಣೆಡೆ ಮುತ್ತಂ

ಮೆಱಸುಂ ಕೋದಂತಿರೆ ಪೇ

ವಿಮಿಗವಿಗಳ ಕವಿತೆ ಬುಧನರನೆರ್ದೇಗೊಳಿಸುಗುಮೇ

(ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ)

■ ದ್ವಿಪಾಂತರ ಭಾಷೆಯಾದುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷಭಾಷೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯಂತೆ ಮನೆಮಾತಿನ ಮರಾಠಿ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ; ಒಂದು ವೇಳೆ ನೆರೆಯ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮನೆಮಾತಿನ ಮರಾಠಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.

->

ಸಕ್ಕದಮಂ ಪೇಟ್ಟೊಡೆ ನೆರೆ

ಸಕ್ಕದಮಂ ಪೇಟ್ಟಿ ಸುದ್ಧಗನ್ನಡದೊಳ್ ತಂ

ದಿಕ್ಕುವುದೆ ಸಕ್ಕದಮಂ

ತಕ್ಕದೆ ಬೆರಸಲ್ಗೆ ಘೃತಮುಮಂ ತೈಲಮುಮಂ

(ನಯಸೇನನ ಧರ್ಮಾಮೃತ)

ಎಂಬ ನಯಸೇನಾದಿಗಳ ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೈನಜನಾಂಗದ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಧೋರಣೆಯ ಪರಮಾವಧಿ ನಿದರ್ಶನವೆಂದರೆ ಆಂಡಯ್ಯನ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ. ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಅಭಿಮಾನ ದುರಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ತಿರಗಿದ ಇವನ ರೀತಿ, ಪ್ರೀತಿಸುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಮರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೆನಿಸಿದೆ. ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಭಾಷೆ ಕುಲಗಡುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಜೈನರ ಈ ಭಾವನೆ ಅನೈಸರ್ಗಿಕವಾದುದು. ಓಣಿಯ ಕೂಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೋಣೆಯ ಕೂಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿಸುವ ಧೋರಣೆಯಿದು. ಆ ಕಡೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವೆಂದು ಮುಟ್ಟಿದುದು ಎಷ್ಟು ಅತಿಯಾಯಿತೋ, ಈ ಕಡೆ ಜೈನರು ಸ್ಪೃಶ್ಯವೆಂದು ಮುಟ್ಟಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಅಷ್ಟೇ ಅತಿಯಾಯಿತು. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಡಿವಂತರು; ಜೈನರು ಕನ್ನಡದ ಮಡಿವಂತರು ಎನ್ನಬಹುದು. ಜೈನಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರ ತತ್ವಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಿಜಿಡಿಟಿ, ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬಂದುದು ತೀರ ಸಹಜ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ಜೈನರಂತೆ ವೀರಶೈವರೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷಾ ವ್ಯಾಪೋಹಿಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ಜನಾಂಗದ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಮೂಲತಃ ಆರ್ಯರಲ್ಲದವರು, ಈ ನಾಡಿನ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರು. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ

ನೋಡಿರೆ ಕನ್ನಡವ, ನುಡಿಸಿರೆ ಕನ್ನಡವ
ತಲೆಯೊಲೆವುತ ಬಂದು ಕುಣಿಯುವ ಕನ್ನಡವ ||ಪಲ್ಲ||
ಒಂದೆ ಕಾಲವಳು ಕೆದಮಿದ ಮಂಡೆಯವಳು
ಒಂದು ಮೊಲೆಗೆ ಒಕ್ಕಳದ ಹಾಲ ಕರೆವವಳು||
ಅಂದೆ ಹುಟ್ಟಿತೊಂದು ರತ್ನವರ್ಣದ ಬಳ್ಳಿ! ಎತ್ತೇ
ನೆಂದಡೆ ಎಳದು ಕಿತ್ತೇನೆಂದಡೆ ಕೀಳದು||
ನಿಜಗುಣ ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮ ಕನ್ನಡವ
ನಿಜಲಿಂಗಲೀಲೆಯೊಳು ಕುಣಿವ ಕನ್ನಡವ||

ಎಂಬ ಶರಣನೊಬ್ಬನ ಸ್ವರವಚನ ಅಖಂಡ ವೀರಶೈವಸಮಾಜದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. 12ನೆಯ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕಟ್ಟಿದ ಈ ಹಾಡು, ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರೇಮ ಪರಂಪರೆ ವೀರಶೈವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಭೀಮಕವಿಯ 'ಬರಿಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೆಂದೆನಲಾಗದಿಳೆಗಿದು ಲೇಸೆನಿಪ ವೇದಪ್ರಮಾಣವೆನಿಪ್ಪುದು' ಎಂಬಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಉತ್ಕಟ ಭಾಷಾಭಕ್ತಿಯ ನಿರರ್ಶನವೆನಿಸಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರಸಾರಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜೈನ-ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜಗಳ ಒಲವು ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದರೂ 'ಮಾತೃಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ'ದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ತೀರ ಭಿನ್ನಬಾದುದು. ಅದು: ಜೈನರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೋಣೆಯ ಕೂಸಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಧೋರಣೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ವೀರಶೈವರು ಓಣಿಯ ಕೂಸಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಧೋರಣೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ಮೊಸಗನ್ನಡದಿಂ ವ್ಯಾವ
ರ್ಣಿಸುವೆಂ ಸತ್ಯತಿಯನೆಂದು ಕನ್ನಡಮಂ ಚಿಂ
ತಿಸಿ ಕೊಡಲಾರದಕ್ಕಟಿ
ಮಿಸುಕದ ಸಕ್ಕದಮನಿಕ್ಕುವವನುಂ ಕವಿಯೇ||

(ನಯಸೇನ)

ನೋಡುವೊಡೊಂದಕ್ಕರಮದು
ಮಾಡುವೊಡುಚ್ಚರಣೆಗರಿದು ಮೂಱುಂ ತೆಱನಂ||
ಕೂಡೆ ಕವಿತತಿ ವಿಚಾರಿಸ
ಬೇಡದಱೆಂ ರಳಕುಳಕ್ಕಳಂಗಳನಿದಱೊಳ್||

(ಹರಿಹರ)

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬಳಸಬಾರದೆಂಬ ನಯಸೇನನ ನಿಷ್ಕರ ಧೋರಣೆಯೇತ್? ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಾಲಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹರಿಹರನ ಉದಾರ ಧೋರಣೆಯೇತ್? ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಎರಡು ಜನಾಂಗಗಳ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಅನುಸರಿಸಿದ ದಾರಿ, ಬೆಳೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಾಷೆಗೆ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವೆನಿಸಿದೆ. ವಚನಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶಗಳು ಹೀಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

೧. ಬಳಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಹಳೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಳಕೆಗೆ ತರುವುದು:

ಭಾಷೆ, ಭೂತದಿಂದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಸಲ ಹಳೆಯ ಪದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಳೆದುಹೋಗಿ ಹೊಸ ಪದ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. 12ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಿದ ಇಂಥ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಆ ಹಳೆಯ ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡರು. ಶರಣರು ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕಾಯಕಗಳ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದ ಕಾರಣ, ಅವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ, ಪ್ರದೇಶ, ಕಾಯಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನು ಏರಿದವು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಕಮ್ಮಟ, ಉಂಡಿಗೆ, ಚಿಂಗಳ್, ಜಲಗ, ತಗರ, ಜೂಬು, ಅಣಚಿ, ಅಡುಗಬ್ಬು, ಹಿದಿರೆ, ಬಜಾವಣಿ, ಕಂದಲು, ಕೆನರುಗಲ್ಲು, ಚೇಗೆ, ಪಾಕುಳ, ಪಿಂಡಿಗೆ, ಬಗ್ಗುರಿ, ಬಗದಳ, ಜಾಯಿಗ, ಮಿಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಸೊಗಸಾದ ಪದಗಳು ಮತ್ತೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಉರುಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಈ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಶರಣರ ಬರವಣಿಗೆ ಜನತೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು; ಓದುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

೨. ಹಳೆಯ ಪದಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥ ತುಂಬುವುದು:

ಹೊಸಯುಗವನ್ನು ತೆರೆಯಲಿರುವ ಶರಣರು ಹೊಸ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ತೀರ ಅವಶ್ಯಕ. ವೀರಶೈವವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಶರಣರಿಗೆ ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎದುರಾಯಿತು. ಆಗ ಹಳೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಹಳೆಯ ಪದಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ತುಂಬಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಯಲು, ಕುರುಹು, ಸುರಾಳ, ನಿರಾಳ, ಸ್ಥಲ, ಪ್ರಸಾದ, ಕಾಯಕ, ಜಂಗಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಹೊಸ ಅರ್ಥ ತೇಜಿಸಿನಿಂದ ವಚನಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದವು.

೩. ಹೊಸಪದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು:

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಗೊಂಡ ಭಾಷಾನಿಧಿ ಸಾಲದಾಗಲು, ಶರಣರು ಕೈಕೊಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಹೊಸ ಪದಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ, ಅಕ್ಕವೆ, ಇಲ್ಲವೆ, ಬಿಲಿ, ಈನು, ಸನ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳು ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸಿದವು. ಹೆಣನುಂಡುಹೋಗು=ಹಾಳಾಗು, ಹುಂಡನೆಮಾಡು=ವೇಷಾಡಂಬರ ಮಾಡು, ಹರಿನುಡಿ=ಸಂಭ್ರಮದ ಮಾತು, ಕೊಂಡ ಮಾರಿಂಗೆ ಹೋಗು=ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗು, ಮಾರಗೋಲು ಬಿಡು=ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರದ ಮಾತನಾಡು, ಬೀದಿಗರುವಾಗು=ಪರದೇಶಿಯಾಗು, ಗಿಳಿವಿಂಡುಗೆಡೆ=ಸ್ವಾನುಭವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡು. ಈ ಬಗೆಯ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿನಮಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

೪. ಅನ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು:

‘ವಿಪ್ರ ಮೊದಲು ಅಂತ್ಯಜ ಕಡೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಎಂಬೆ’ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಬದುಕಿದ ಇವರಿಗೆ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸ್ವಶ್ಯ - ಅಸ್ವಶ್ಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಪಾರಾದುದು ವೀರಶೈವದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಗೆಲುವು. ಆಗ ಶರಣರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಲೀಸಾಗಿ ಬಳಸಿದರು. ಉದಾ: “ಬತ್ತೀಸರಾಗವ ಹಾಡಯ್ಯೆ”, “ಅವುಟುಕೋಟಿ ರೋಮಂಗಳು ಕಂಗಳಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. “ಇಲ್ಲಿಪದಗಳು ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಿಗೈಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಅನ್ಯ ಓದುಗನ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರದಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಉದ್ಧರಣೆಯನ್ನು ವಚನದ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಬಗೆ ತುಂಬ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಉದಾ:

ನಾಳೆ ಬಪ್ಪುದು ನಮಗಿಂದೇ ಬರಲಿ
ಇಂದು ಬಪ್ಪುದು ನಮಗೀಗಲೇ ಬರಲಿ
ಇದಕಾರಂಜುವರು ಇದಕಾರಳಕುವರು?
ಜಾತಸ್ಯಂ ಮರಣಂ ಧ್ರುವಂ ಎಂದುದಾಗಿ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರುಬರೆದ ಬರಹವ ತಪ್ಪಿಸುವರೆ
ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಳವಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ನೆಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಉದ್ಧರಣೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಈ ರೀತಿ, ಇಂದು ನವ್ಯಕಾವ್ಯಗಳ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಉದ್ಧರಣೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ 20ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದ್ದರೆ ಶರಣರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದ, ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ವಿಧಾನಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿ ‘ವೀರಶೈವಕನ್ನಡ’ ಹೊಸ ರಕ್ತ-ಮಾಂಸಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯಿತು; ಕನ್ನಡದ ‘ಭಾಷಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ’ ನೂರುಪಟ್ಟು ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ಇಂದು ‘ವಿಜ್ಞಾನ’ವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದಲೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವಂತೆ, ಹಿಂದೆ ‘ತತ್ವಜ್ಞಾನ’ವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಮಾಧ್ಯಮದಿಂದಲೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೇರೂರಿದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನವೆಂಬಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದುದು, ಭಾಷೆಯೆಂದರೆಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ, ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಯೆನಿಸಿದೆ; ತೀರ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. “ದೇವವಾಣಿಗೆ ಜನವಾಣಿಯಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ, ಜನವಾಣಿಯನ್ನೇ ದೇವವಾಣಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸಿದ ಪವಾಡ ವೀರಶೈವ ವಚನಕಾರರದು” ಎಂಬ ಎಸ್. ಎಸ್. ಬಸವನಾಳರ ಮಾತನ್ನು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ:

೧. ಕನ್ನಡವು ಸಂಪರ್ಕಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತವು ಧರ್ಮಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಚೀನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯೆಂಬುದು ಇರಲಿಲ್ಲ.

೧. ಜೈನರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿದ್ದಿತು; ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು.

೨. ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಮಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ರೀತಿ ಉದಾರವಾಗಿದ್ದಿತು; ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಕಂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿರುವ ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಕಲಬುರ್ಗಿ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. 28-11-1938 ರಂದು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗುಬ್ಬಿವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಯರಗಲ್, ಸಿಂದಗಿ ವಿಜಯಪುರ ಹಾಗೂ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ತಾವು ಕಲಿತ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸಿ ಮುಂದೆ ಪ್ರವಾಚಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. 1998 ರಿಂದ 2001ರ ವರೆಗೆ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಇವರದು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಅಕ್ಯಾಡೆಮಿಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಬಸವೇಶ್ವರ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ.ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಸಂಪಾದಕಾರಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಾರರಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು, ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಸಂಪದ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಸೂಚಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಪರಿಸರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾದನ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕನ್ನಡ ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ, ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ ಸಂಗ್ರಹ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಪಠ್ಯಸಾಹಿತ್ಯ ಖರೀ ಖರೀ ಸಂಗ್ರಾಹಾಳ್ಯಾ (ಸಣ್ಣಾಟ) ನೀರು ನೀರಡಿಸಿತ್ತು, ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ, ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ, ಸಮಗ್ರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು, ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟೆ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು ಕೊಡೆಕಲ್ ವಚನವಾಕ್ಯ, ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳು ಮಾರ್ಗ ಸಂಪುಟಗಳು ಹೀಗೆ ಶತಕಕ್ಕೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರಿಗೆ ಸಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ-ಗೌರವಗಳು ಹತ್ತು ಹಲವು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಗೌರವ, ಹಲವು ಬಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವಿಶ್ವಮಾನವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವರ್ಧಮಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರನ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬಸವಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಚಿದಾನಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ.ಯಿಂದ ನಾಡೋಜ ಗೌರವ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇವರಿಗೆ ಸಂದಿವೆ.

ಲೇಖನದ ಸಾರ:

“ಮಾತೃದೇವೋಭವ” ಎಂಬ ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತೃತ್ವದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಅಡಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಅಪರೂಪ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಆಲೋಚನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಈ ಲೇಖನ ಮಾತೃಭೂಮಿ, ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾತೃಭೂಮಿ ರಕ್ಷಣೆ, ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವ ಜನರು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಜನತೆ ತಳೆದ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು, ಅಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆದ್ಯ ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಿರುವ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರ, ಪಂಪ, ರನ್ನ ಮುಂತಾದವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿಯ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು- ಯಾವುದೇ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ತಿಳಿಯದ ಜಾನಪದರು, ಭಾಷೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಎಂದುಎರಡು ವರ್ಗಗಳುಂಟು. ಇಲ್ಲಿ ಜಾನಪದರಿಗೆ ತಾವು ಆಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಇವರು ಬಳಸಬಲ್ಲರು. ಇನ್ನು ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದವರು ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮಾತೃ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಗೌರವವನ್ನು 'ಕನ್ನಡ'ಭಾಷೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತೆಂಬುದು ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಜೈನರು ಹಾಗೂ ವೀರಶೈವರು ಕನ್ನಡ ನುಡಿಗೇ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಧರ್ಮದವರು ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಒಲುಮೆಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಧರ್ಮಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರಿಗೆ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಎಂಬುದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಪಾಂಡಿತ್ಯ-ಪಾವಿತ್ರ್ಯಗಳ ದ್ಯೋತಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಈ ಸಮುದಾಯ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತೃಭಾಷಾ ವ್ಯಾಮೋಹವಾಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹದಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದಿತು. ಮುಂದೆ ಜೈನ ಹಾಗೂ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮೀಯರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನನೀಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯ ಕನ್ನಡದತ್ತ ವಾಲಿರುವುದು ಇತಿಹಾಸ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೈನ ಸಮುದಾಯ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆ ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಹೊಂದಿ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಯಾವುದೇ ಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕಭಾಷೆ, ಧರ್ಮಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಬಲ್ಲದೆಂದು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಕವಿಗಳು ರಚಿಸಿದ ಕಾವ್ಯಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಇವರ ಅತಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ದುರಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು. ಇದು ಅವರ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೀತಿ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರೀತಿಯ ಭರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಮರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಭಾಷೆ ಕುಲಗಡುಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೋಣೆಯ ಕೂಸಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

“ನೋಡಿರೆ ಕನ್ನಡವ, ನುಡಿಸಿರೆ ಕನ್ನಡವ

ತಲೆಯೊಲೆವುತ ಬಂದು ಕುಣಿಯುವ ಕನ್ನಡವ”

ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಅಭಿಮಾನ, ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷಾ ವ್ಯಾಮೋಹಗಳಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವರು ವೀರಶೈವರು. ಈ ನಾಡಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಇವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತೃತ್ವದ ಭಾವಕಂಡು ಐತಿಹಾಸಿಕತೆ ಮೆರೆದಿರುವ ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳ-ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಂತಹದು. ಭೀಮಕವಿ ಒಂದೆಡೆ “ಬರಿಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೆಂದೆನಲಾಗದೆಳೆಗಿದು ಲೇಸೆನಿಪ ವೇದಪ್ರಮಾಣವೆನಿಪ್ಪುದು” ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಉತ್ಕಟ. ಭಾಷಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರರ್ಶನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಶರಣರು ಮತ್ತು ಕವಿಗಳು ಬಳಕೆ ತಪ್ಪಿಹೋದ ಹಳೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರುವುದು, ಪದಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥ ತುಂಬುವುದು, ಹೊಸಪದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹೊಸ ರಕ್ತ

ಮಾಂಸಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹೊಸ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣರಾದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಲೇಖಕರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬಹುಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಾಖಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಲೇಖನವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

